



ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)  
30 Septembre st. v.  
12 Octombre st. n.

Ese in fie-care dumineca.  
Redacțiunea în  
Közép-utca nr. 395.

Nr. 40.

ANUL XX.  
1884.

Prețul pe un an 10 fl.  
Pe  $\frac{1}{2}$  de an 5 fl.; pe  $\frac{1}{4}$   
de an 2 fl. 70 cr.  
Pentru România pe an 25 lei.

## N e g r i a d a.

— Epopeia națională. —

### Partea II.

#### C Â N T U L I X.

(Urmare.)

**L**a unii le dă cerul putere 'nvingătoare,  
Altora 'naltă minte, ér altor dulce cânt,  
Frumsețe dă la unii de minți farmecătoare,  
La alții le dă 'n horă picior ușor de vânt;  
Din toate însă cerul nimic mai rar imparte,  
Decât d'odată minte și braț invingător,  
Și fără d'astea 'n lume nu stă 'n a sorții cânte  
Nici țără fericită, nici strălucit popor!  
Pân' Dunărea-și revărsă la vale-a' sale unde,  
Pân' Retezatu-și 'naltă măreț fruntea 'n eter:  
Etern a' țării plaiuri de laude-ți vor răspunde,  
Etern mărețu-ți nume vom innălță la cer!  
Așă grăesce Negru, ér intr'acestea șerbii  
Voișe mese 'ndată in 'nalta curte 'ntind,  
Și albi ca colilia și sprinteni ca și cerbii  
Cu dulci mănări le 'ncarcă, cu foc de vin le-aprind;  
Și óspetii cu toții, bētrānii toți s'aședă,  
Și mănă, beu, inchină cu 'nalte cupe 'n mâni,  
Căci multe-s dulci in lume, dar vinul când spuméză  
Pământ și cer deschide la juni și la bētrāni.  
Roman apoi s'ardică și-așă din graiu grăesce:  
'Din visul d'astă nōpte (de pot să mai đic vis  
Ce-acum in faptă viuă vedem că se 'nzoresce!)  
Măreța đi de astăzi de mult in cer s'a scris.  
Eram p'un vērđ de munte, părea că-i Retezatu,  
Ér pe d'asupra cerul vióră de senin  
Se 'ncovăia pe lume cât veđi ingiur d'a latul,  
Și 'ntre pământ și ceruri dormia un aer lin,  
Și lumină 'n tărte nu numai sântul sóre,  
Dar stelele și luna ca tot atāța sori,  
Cât se părea d'odată și đi strălucitóre,  
Și nōpte dulce, lină, și recoróse đori.  
Ér impregiur departe, cât ochii pot pătrunde,  
Pe câmpuri grāne d'aur in valuri se vērșă,  
Precum in vânt la sóre se vērș' a' mării unde;  
Și flori pe vāi, pe plaiuri, ca stelele luciá.  
Prin crānguri sburau paseri cu penele-aurite,  
Vērșând doișe cānturi ce te ridică 'n cer,  
Și cerbi vedeai prin codri cu córnelē 'nflorite,  
Și florile de aur și d'aur al lor pēr,  
Pe vāi și pe costișe și câmpuri ca smaraldul  
Vedeam mii albe turme ca mari troieni de nea.

La mēđă-đi de unde se vērșă 'n lume caldul,  
Un riu cu 'nalte valuri departe strălucia,  
Precum străluce vĕra in nōptile senine  
Pe cer stelósa cale numit' a lui Traian.  
Din mēđă-nōpte altul cu nalte valuri vine  
Și turburile-și unde le perde 'ntr'un noian;  
Óstași in arme grele se primblă p'a' lui maluri,  
Nuori pulberoși departe apar mēnați de vĕnt.  
L'apus pe 'ntinse șesuri un riu cu line valuri  
Ca córdă d'arc inchide acest ceresc pământ.  
Ér alt 'ntr'aste douē din 'nalte stānci zafire  
Se vērșă 'n spumegóse vĕrtegiuri de argint,  
Mai déluri d'ambe laturi infrān' a lui pornire,  
Așă turbat se vērșă din pesceri pe pământ;  
Și după lung incungiur s'amestec' amēndoue

intra o câmpie vĕrșe p'un moic'pái'ndros, și face la omni  
Fecióră blāndă-i unul ca dalba lună-nouă,  
Ér altul viu și iute ca mândrul Fĕt-frumos.  
La rĕsărit departe in mare recoróșă  
S'oglinďă și se scaldă mărețul, dulce plaiu.  
In tóte-atāta farmec și viĕță māngăiósă,  
Incāt điceam in mine: Aicea sūnt in raiu!  
Când stam privind cu-uimire a plaiului frumsețe  
Și me căutam in visu-mi se vĕđ decumva-s eu,  
(Atāt eră frumseța și-a plaiului māndrețe,  
Cāt visul, ĕnsuși visul, el se 'ndoia mereu!)  
Din riul cel din mijloc d'odată vĕđ c'apare  
P'un cal cu pĕr de sóre un ager fĕtu-frumos  
Invĕrteđind in aer o spadă, cum rĕsare  
Ameninďand pământul cometul spăimēntos.  
Indată de prin plaiuri, din riuri, din vālcele,  
Din codri și din câmpuri (să nu cređi nici vĕđēnd!)  
Resar lucind in arme, cum sĕra mii de stele  
Apar intreg seninul d'odată luminānd.  
La fĕtu-frumos alĕrgă și 'n giurul lui s'adună  
Și toți apoi prin codri s'aruncă ropotind...  
Dispar... in aer însă un ropot surd resună,  
Dar tot mai lin... și 'n urmă nimic n'aud sunānd.  
Pe codri și pe câmpuri o cĕță grea se 'ntinde  
Și fulgere prin cĕță ca șĕrpi se 'mpletecesc,  
Un vuet, un cutremur pământul i. cuprinde,  
Un fior, un cutremur in sufletu-mi simțesc.  
Dar dintr'odată cĕță câmpia desvĕlesce,  
Ér in câmpie étă-l mărețul fĕtu-frumos  
Innalt ca pisc de munte; supt el se svĕrcolesce  
In țĕrnă sub călcăiu-i un monstru fioros.  
Din mēđă-đi din riul cu valurile crețe  
Și din apus din riul cu cursul blānd și lin  
Se 'naltă douē đine ca douē diminēțe,  
Când cerul se deschide in aerul senin,  
Și cea din urm' aduce corónă soritóre,

Și vin și-mi incunună pe dalbul fêtu-frumos.  
 Er jos colo din mare o dînă ca un sôre  
 Se 'naltă și pășese pe câmpuri maestcs,  
 S'apropie și din sinu-i rotund ca luna plină  
 Revêrsă la picîore-i a' mării dulci comori  
 De vîi mîrgăritare și rumenind se 'nchină...  
 Și-atuncea me deșteptă a' dîlei dalbe dîri\*.

Așă grăi, ér Caplea cu-o sută d'ani in spate  
 Dintre bêtărani se 'naltă și dice-așă 'nchinând:  
 „O! Dómne, din a' tale vederi ne-asemênate  
 O parte-o vedem astădî in faptă strălucind.  
 Și Dumneđu s'ajute, ca tot să se 'mplinescă,  
 Și visurile tale și-a' nôt're vîi dorinți,  
 Ca fii de fiii noștri in lume să lucescă,  
 Cum au visat odată bêtărani lor pârînți!\*

Așă grăiau aicea și s'ospêtău la mese,  
 Ér curtea gema totă de tiner și bêtărăn,  
 Și s'ospêtău asemeni, căci Domnul le dedese  
 Și boi cu coste grase și foi bêtărani de vin.  
 In urm' apoi incepe Doran in curți să cânte,  
 Doran ce se născuse departe sus pe Pind  
 La turma d'oi neose voiosului pârinte;  
 Și-odată la fântână Irina coborînd  
 Lăsă copilul singur s'alerge 'n érba verde,  
 Ér când se 'ntôrce-l află cu-un fluer de argint  
 Ce strălucia ca stéua ce 'n dori 'ncet se perde,  
 Și când suflă in fluer muțiau eter și vînt.  
 El Pindul și Olimpul cu vâile florose  
 La turmele-i neose delung a' fărmeecat,  
 Și s'adunau ingiuru-i a' codrilor Frumose  
 Și se 'nvértiau in hore cu brăul deslegat.  
 Ér domnul Vlad, ce 'n Minciu domniă plin de putere,  
 De fapte și mărire, la vechii Aromâni,  
 Il chiamă l'a sa curte; și-atuncea de durere  
 Si ducere aminte din dalbele lor mâni  
 A' codrilor Frumose i deder' o vioră  
 Și-un arc cu corde d'aur din pèrul lor intins,  
 Și mult ele prin codri, in cuget dóră-dóră  
 Le-aude și se 'ntôrce, chiamând amar l'au plâns.  
 Și mult la Vlad stătuse și luptele-i cântase,  
 Ce pentru scumpa țeră mereu el le-a bătut,  
 Ér bêtărînd, in urmă Doran încă plecase  
 Să cânte prin a lume minuni ce le-a vèdut;  
 Și 'n ambletele sale la Roman el venise,  
 Căci numele-i trecuse departe țeri și mări.  
 Luând acum viora trecutul își deschise  
 Și le 'ncepù doiose bêtăranele cântări;  
 Și 'ntéiu Mióra-laiă și Pécuaritul cântă  
 Și Strunga-risipită și-a' dînelor iubiri,  
 Și cântul tot mai tare se vèrsă, se 'nferbêntă,  
 Și 'ncepe-apoi să sune a' luptelor porniri:  
 Cum Vlad din Minciu se scólă, sumeții Greci dobóră,  
 Și stringe-apoi Atena in brațul seu de fer,  
 Și cum Arist, nepotu-i, cetatea le 'nfióră,  
 Și câți supt a' ei valuri de lunga-i spadă pîer,  
 Cu Rotocrit cum luptă, se stringe și se frînge.  
 Pe Roman apoi cântă cum pe Maghiari a frâns  
 Și trei dîle pe Timiș s'au scurs valuri de sânge  
 Și-o vèră pe țermi corbii din pisciri au descins.  
 Acestea și-alte cântă, ce nu se mai pást:eză,  
 Căci le-a 'nnecat cu 'ncetul al dîlelor ncian.  
 Așă bêtărani și tineri voioși se ospêtézá  
 Și totă sânta nópte ascultă la Doran.

Intr'astea nóptea 'nchide stufosele ei gene  
 Pe ochii mari de aur ce-abiă veghiă 'n eter,  
 Și dalba Dorióră scolându-se a-lene  
 Cu degete de rose deschide 'naltul cer.  
 Cu dîrile voiose din vechia Severină  
 Eșiau doi sori d'odată, și Negru și Roman,  
 Cu ei a țerii flóre incinsă de lumină  
 Și-aprinsă de mânia și ură grea de Dan.

In frunte calcă Vultur cu cei ce beu din Cerna  
 P'un cal, schintei in nare și aripi la picior,  
 Cu cei din Orđ, din Baia, din Marga și din Sverna,  
 Dela Clojani, din Gónra, Cireș și din Ponor.  
 Ér de pe Motrul raped și Jêlțele ierbóse  
 Flécăi ușori ca cerbii cu inime de leu,  
 Cu arce tari de tisă, cu spade fulgeróse,  
 Și-i pórtă 'n luptă Murgul incălecat p'un smeu.  
 Ér Frunteș Cernățenul, numit și Brâncă-tare,  
 Conduce pe cari ară grănósele câmpii  
 Dela Cerneț la vale pân' la Cetatea tare  
 Ce-acuma risipită s'ascunde pe sub glii.  
 Zorel din Igirósa conduce 'ntéia órá  
 Pe cei ce șed in codri de nuci miroșitori.  
 Nălban, ce cu privirea-i dușmanul infióră,  
 Din Severin conduce arcași fulgerători.

Dar cine-s fêți-frumóșii inalți ca pinii 'n munte  
 Cu plete lungi pe spate, cu arc zurător?  
 Aceștia sînt Jiienii, ér cel ce calcă 'n frunte  
 E căpitan Cerbanul de morți semênător.  
 In urmele lor calcă Mestécán vênătorul  
 De fiere și de ómeni, cu iuții Pârângani,  
 Ce-ades numai cu fuga in munte prind căpriorul,  
 Căci ei ca 'n bătătură s'avêntă pîntre stani.  
 Pe cei de pe-Amărădea cu erbă de mêtasă  
 Voios i duce 'n luptă Poghirciu din Adunați.  
 Pe cei ce pasc și ară câmpia verde, grasă,  
 Ce Jiul o adapă, Frumșan din Afumați.  
 Ér Lup și Mărăcină, fârlați de traiu și mórte,  
 Se duc cu Romnicenii ca Oltul vèrtegend,  
 Și cei de pe Oltețul, cu ei d'aceeași sórte,  
 Cu Neted căpitanul in urma lor călcând.

Și cine nu privesce la voi cu minunare,  
 Flécăi cu spate late din vechii Romanai?  
 Cari locuesc in gîraii voianului cel mare  
 Și până la Tesluiu ce pere supt Ghimpați,  
 Purtând cu toții arme și grele și bêtărane,  
 P'aceștia-i pórtă Palmă din satul Potopin.  
 Aici Domnul-de-rouă in dîrile senine  
 Ajuns in drum de sóre topit a fost deplin,  
 De unde-și luă și locul doioșa lui numire,  
 Ér sórtea lui remase in doine resunând.  
 Și-acum s'arétă drumul pe care-aprinsul mire  
 In munți l'a lui mirésă mergea, veniă sburând.

Cari locuesc Celeiul, a Dunării veghiere,  
 Vădastra și Antina, Rotunda și-Amărăesci,  
 Mărețe locuri, unde a moșilor putere  
 Durmind sub glia verde vèdënd'o 'nmărmuresci,  
 Pe cei din Fântănele, Fălcoiu și Vișóra,  
 Din Strâmba, din Osica, din Rez și Cilieni,  
 Din Caracal și Resca, din Leu și Scărișóra,  
 Pe toți aceștia-i pórtă Corlat din Cođieni.  
 Ér Ircovean imi vine din vechia Mehedie  
 Cu cei ce beu din Nera și limpedul Timiș,  
 Cari sângele și mórtea le țin de jocărie  
 Și de suris de fată al spadelor tăiș.

Dar cine-s păunașii pe cai ca dalbul sóre?  
 Aceștia-s Aromânii desupt Olimp și Pind,  
 Din Furda, din Almata, abela 'nfloritóre,  
 Din Păși cu mândre fete ce sufletele-aprind,  
 Din Turia, Sămărina, din Luca, din Bătésa,  
 Din Córneși, Măcrinele, din Minciu și din Ciorani.  
 Din Corn și din Gardica, Lepința și Selinésa,  
 Din Vitrinic, din Corturi, Doliani și Viliciani,  
 Din Plésa și Castoria, din Curpeni și Clisura,  
 Cu toții patru sute pe cai, picior de vînt.  
 Bocear e căpitanul, cum semene natura  
 Abiă numai la secolii trimite pe pămînt.  
 A lui Roman vèrtute in pace și bătaie  
 Venise ca s'admire trăind, cu el murind.

Și-aprinși acum cu toții d'a luptelor văpaie Mergeau întăia oră cântând și descântând.

Așă cu toți plecară și merg fără să 'nnopțe. Er Dochia, ce din piscul Bucecilor neoși, Priviă când coala 'n lupte ce turbă și și nopțe, Când depărtat pe plaiuri și câmpii cei floroși, Ea pe Roman și Negru i vede cum s'aventă, Er d'ajutorul care cerșiă Dan la străini Nici vânt, nici faimă macar, ori-cât ascult', așintă. Și turburată sară cum ar călcă pe spini Și-alérgă vânt la Sâmba, o rea fărmeacătoare, Ce locuia 'ntr'un codru la rapedul Olteț, Și-aici venindu-i dișe: „O! soru mângăetóre, Alerg acum la tine și sfatul teu isteț. Aici e 'ndată Negru cu-o cétă numărósă, Dar tu cât poți aicea prin farmece să-l țini, Să nu-mi ajungă 'n luptă — destul de sângerósă, Pân' și lui Dan i vine putere din străini“.

(Va urmá.)

Ar. Densușian.

## F ă c l i a.

— Novelă din popor. —

(Incheiare.)

V.

**I**n acest moment se zări Petru, care venia din sat și părea a avé mare grabă să ajungă a casă.

Venirea lui pe o vreme așă de neobicinuită puse pe Reveica 'n uimire.

— Ce o fi avënd Petru, de vine așă curënd a casa? — dișe ea către moșul.

— Mai sciu și eu, — respunse acesta, — ean să așteptăm până va sosi la noi, apoi ne va spune de bună sémă, decă-l aduce vr'un lucru bun séu réu a casă?

Graba ce punea Petru pentru a ajunge cât mai curënd lângă ai sei, pe care i vëduse din depărtare, nu pré părea a semn bun.

Când ajunse așă de aprópe, încât i se putu auđi glasul, strigá:

— George primarul a pus gând réu cu noi.

— Ce vré să ne facă pentru Dumneđu? — țipá Reveica.

— I-am spus eu táicuțului, că nu erá de nici o glumă venirea de odinióră a pãrgarului.

— Pentru dajdia de care spunea că aș fi remas dator? — întrebá moș Stanciu.

— Așă, pentru dajdia ce đic, că am avé să plătim pe mai mulți ani.

— De vr'o cinci-đeci și mai bine de florini.

— Și pentru care ne-a și scris atunci tóte sculele din casă. Veđi taică, tot ar fi fost mai bine, decă m'ai fi lăsat să merg la un procatăr.

— Ca să-ți mance și përul din cap. Mai bine așă. Ce-o vré Dumneđu! Nu cred ca să pótă să ne ia cevaș din casă pe nedrept.

— Dar de ne va luá? — se tângui Reveica.

— Nu mai este nici un dóră și nici nu póte cât despre asta. George a pornit cu doi pãrgari și cu un car cu boi aici spre noi, ca să ridice și să ducă tóte sculele, ce ni le-au scris atunci.

— O Dómne, Dómne, vacile și boii, — se vaierá Reveica.

— Și vacile și boii, — dișe Petru scrișnind.

— Maică preceastă ce să ne facem? — țipá Reveica.

— Taci, taci, — dișe Stanciu, — bun e Dumneđu, ne va scápă și din acest necaz, in care numai dușmânia ómenilor ne-a putut aruncá, căci noi nu sântem nimic de vină.

Intru aceea norișorii de dimpregiurul cómei munților se indasaserá din ce in ce mai mult, incepuserá a se intinde tot mai departe, a se lăsá tot mai jos, făcëndu-se tot mai groși și mai negrii.

Acum incinseserá tot cerul și din depărtare incepuse deja să mugescă tunetul, să licărescă fulgerul.

— Unde-s băeții cu vitele? — întrebá acum deodată Reveica.

— Sânt pe pajiștea dinspre partea cealaltă, — respunse Petru.

— Vai de mine, s'apropie o vreme tare, să nu li se întempe cevaș, — dișe muma ingrigiată.

— Băeții sciu cum să se scutescă de plóie și de furtună, n'ai să le duci nici o grije, — c linisci Petru.

Fulgerii se urmau tot mai des, incepuse deja a plouá și stropii cădea din ce in ce tot mai cu putere. Tunetul bubuia tot mai aprópe și se și auđise un tráznet, care nu mai părea tare depărtat.

— Ingădue, tatá dragă, să aprind făclia de pe cruce, — se rugá Reveica de bétránul Stanciu.

— Aprinde, dragă mea, — respunse moșul.

Reveica se sculá, merse in casă și aprinse făclia.

Vremea cea tare se pornise acum cu tótă turbarea ei atât de infricoșată.

Urlá vëntul ca și când ar fi voit să restórne toți copacii, nu mai plouá, ci versá acum, și cerul erá brázdat pe fie-care cipelá giur impregiur de șerpui de foc ai fulgerului; bubuiul tunetelor nu mai voiá să se sfërșescă și resanetul pădurii erá ca un muget nesfërșit al unor fiere ingrozite.

Trásnetele cădeau tot mai des și tot mai aprópe.

~~Dișta Reveica nu mai inecá de a-și face la cruce și la fie-care piráit ingrozitor al trásnetelor tresári din tot trupul ei și se făcea albă ca crinul.~~

Petru erá ingrijat, dar cumpétat.

Stanciu zimbí de frica noru-și.

De odată se cutremurá toți trei, ba Reveica picá chiar la pámënt, ér Petru și Stanciu își frecará ochii ca să-și redobândescă vederile.

Un trásnet infricoșat pricinuíse acésta.

Acel trásnet căduse pe stejarul de dinaintea casei și-l doborise la pámënt; Reveica căduse de puterea lui, ér cei doi bărbați erau ca și orbi de lumina cea strălucitoare, ce se arétase dinaintea ochilor lor.

Se deschise, până și ușa casei de cutremurul grozav, pe care-l produsese acel trásnet, și făclia aprinsă de pe crucea Stanciuului se stinsese.

Petru vëdënd pe Reveica la pámënt alergá la ea să vëđă, ce i s'a întâmplat? Densa tocmai atunci își deschidea ochii, așă încât bărbatu-seu se linisci îndată și sculându-o in sus o puse pe lavíță.

Stanciu se sculase, și priviă cu ochi inholbați la stejarul doborít.

— S'a sfërșit și cu noi, — suspiná el, — stejarul pe care l'a sădit tatá-meu, când m'am născut eu, a picat jos, este sfărímat, făclia de pe cruce s'a stins, așă ne va sfărímá și pe noi și așă mi se va stinge lumina vieții mele.

— Tátucule, nu grái lucruri d'astea. Gróza te face să nu mai scii de dta. Étă că furtuna a trecut. Stejarul este trásnit, dar din tulpina lui va cresce altul și cât despre făclie, o vom aprinde érăș când ne va mai trebui.

— Bine đici fétul meu, eram cu totul tárbăcit, pare că simțisem mórtea trecënd pe dinaintea mea și me și me 'nfiorasem. Nu i nimic, nu-i nimic. Voi muri și pace, ori ađi, ori peste vr'un an doi, tot una. Mi-am

trăit vécul. Ér pe voi ve va feri Dumnezeu și ve va scóte din necaz cum m'a ferit și pe mine și cum m'a scos și pe mine la liman.

— Êtă și sórele, — urmă bătrânul, — vedeți-l cum ne zimbesce cu o dulcétă indoită. După furtună și necaz, urméză linisce și fericire.

## VI.

Stanciu bătrânul n'apucase bine să-și isprăvescă vorba, când se auđi din depărtare strigătele cu care un om mâná niște boi.

— Hoide, cia, hoide, boulénule, hi!

— Auđiți! — ăise Petru.

— Auđim, — respunse Stanciu, — este George primarul, cu părgării sei.

— El este, taică!

— Dómne, Dómne, ce să ne facem! — se tânguía Reveica.

— Nevéstă, să nu te areți máhnită dinaintea ace-lui neom, auđitu-ai! El nu vine pentru alt ceva, decât să se bucure de supérarea noastră.

— Nu i-a fost de ajuns, că a băgat in pământ pe maica, vré să me bage și pe mine! — se vaitá Reveica.

— Taci Reveică, bine ăice Petru, nu te arétá nici decum necăjită dinaintea lui George, ca să-i fie ciudă, că cu tórá réutatea sa nu ne póte inmuía.

— Oi face, după cum ăiceți. Imi voi impetri inima.

— Êtă-i sosiți.

— Bună ăiua dvóstre! — ăiseră cei sosiți, cu primarul George in frunte.

George a lui Stanciu bătrânul, — se vaitá Reveica.

Ata și Reveica aimei s'abarcise lafa, dar nu se auđe.

afunde

**Musteța** — i se făcuse stufosă și sburlită, ochii páreau a versá foc de roșii ce erau, ér buzele i se pá-liseră de pipă și de păhar.

— Mulțámim dvóstre, — respunseră cei de pe la viță, sculându-se ca să priméscă pe cei sosiți.

— Bine ați venit la noi, — incepú Stanciu.

— Bine v'am găsit, — respunse George.

— Ce ne aduci, primarul? — urmă Stanciu.

— Poruncă dela dájdar, ca să-ți iau sculele pentru dajdia de cinci-ăeci de florini cu care ai remas dator.

— Nu ți-am mai spus, că asta-i numai o minciună, o scornitură blăstémată, eu nu-s dator cu nimic.

— Spusele dtale n'au nici o trecere. Cărțile vor-besc, și in cărți stă scris, că dta de cinci ani ai des-țelinat o bucată de pădure și te-ai folosit de acel pământ, fără ca să fi plătit dajdia cuviinciosă.

— Minciună, eu nu am nici cu o palmă de loc mai multă arătură ori mai multă fénăție, ca până acum.

— Ai ori n'ai, asta nu-i tréba mea. Să-ți fi căutat dreptate la judecată, acum ai să taci, și să-mi dai in sémă tóte sculele dtale.

— Să-ți dau, băiete, fiind că ești primar. N'am in-cătrău.

Reveica stase cu fața întórsă, și se luptase cu inima ei, ca să nu arete nici o urmă de máhnire dinain-tea dușmanului ei.

Cu mult greu isbutise la cele din urmă. Ochii ei cei blájini luciau cu acel foc încălditor, care purcede din tot sufletul curat și neprihănit, când se întóarse acum, dându-se tot odată la o parte, ca să dea pas primarului și ómenilor sei.

George se așteptase să o vėdă cu ochii plânși, cu fața amărúă. Zărindu-o acum cu fruntea senină și cu

ochii plini de o căutătură vióie, se uimi, dar nu se imblândi, tocmai dimpotrivă inima sa se impetri și mai mult și se îndărji mai tare.

Puse să se incarce tot, tot de prin casă, nu lăsá nimic.

Stanciu, Petru și Reveica steteau și priviau la des-puierea locuinței lor. Inima li se rupea de durere, dar nici unul nu ăise nimic.

Nu trecú un cés bun, când tóte erau încárcate.

Nu mai remase nimic.

George mai aruncá o căutătură impregiur, ca să vėdă, decă nu putea luá încă cevaș, și ochii sei se opriră asupra crucei de făclia, care erá pusă pe o poliță in colțul caselor dinspre resărit.

El porni să ia și crucea.

Lá acésta vedere, Petru nu se mai putú stăpáni.

— Să nu îndrăznesci! — strigá el.

— Și adeca, ce lucru să nu îndrăznesc! — in-trebá George cam in batjocură.

— Să pui afurisita-ți de mâná pe acea cruce sfântă!

— Nu póte să-ți fie de nici un folos, — adause și bătrânul, — pentru mine, și numai pentru mine are un preț nespus, așa dară fi om și dta, și lasă-mi acea cruce!

— Nu se póte, — respunse George cu trufie și făcú încă un pas inainte intinđendu-și mâná spre cruce.

Petru își perduse mințile. Plecându-se, apucá un topor, care servise părgarilor pentru a desface cuierele, scánduri și altele și fără a se gândi mult, il repeđi cu tăișul spre capul primarului.

Reveica și Stanciu bătrânul, — se vaitá Reveica.

Toporul repeđi se alina dela tinte sa și George se aruncá inapoi, atingénd in stăritura sa din lútémplare făclia de pe cruce, care se deslipi și i remase in mână cea dréptă.

— Veí avé tu rėgaz să te gândesci la asta ani indelungați in temniță, — ghifăi primarul, amenințând cu pumnul pe Petru.

— Ți-ai trăit vécul, George, — ăise acum Stanciu cu glas posomorit. Ursita ți-a dat făclia de mórte in mâná. Vedeți că arde! Minunea minunelor, făclia ce mi-a stins trăsnetul s'a aprins acuma in mâná ta ca să-ți lumineze cărarea cea intunecósă, ce duce pe celalalt terém.

Și in adevér o rađă a sórelui asfintind se furișá prin o crepătură a ușei in un mod atât de straniu in casă, in cât făclia de pe cruce, pe care o ținea George fără voia sa in mâná, párea a fi aprinsă.

Primarul se infiorá la acésta prevestire cobitóre și aruncá făclia cât colea.

— De géba, primare, de géba, ursita a grăit, tu nu mai poți schimbá nimica in hotărirea ei. Pocăiesce-te mai bine și lasă-te de nelegiuirile tale!

— Astea-s bune pentru ómeni de tépa Dumitale, moș Stanciule, de ómeni care nu sciu carte, dar pe mine nu me sperii cu d'al de astea.

— Eu n'am voit să te speriu cu nimic. Eu ți-am tēlcuit numai semnul, ce ți-a trimis cerul, ca să te pocăiesci.

— Bine, bine, îți mulțámesc, — ăise George ș-a-poi eși afară ca să vėdă decă s'a luat și de prin grajd tot ce avea vr'un preț.

Reveica eșise și ea după primar, pare că erá mánatá de ceva, ca să vėdă și să auđă ce face și ce di-rege dușmanul ei.

De odată auđi cum ăise cătră un părgar:

— Să mergi după băieți și să-i duci in sat ca



Vénâtoire de antilope.

vite cu tot. Vei inchide pe băieți, căci de și sciau, că trebuie să fie vitele care erau scrise, a casă, s'au depărțat cu ele.

George dase acésta poruncă anume cu glas tare, ca să-l audă Reveica, și să se îngrozescă.

El își ajunse în adevăr scopul seu cel drăcesc, a-deca Reveica auți și se îngrozî. Dar la un lucru nu se gândise George, care se întâmplă acum.

Reveica o tulî iute în jos, ca să éșă băieților înainte, să-i opréscă de a venî în ghiarele dușmanilor.

Poteca pe care apucase Reveica ducea în partea cealaltă a măgurei, care eră despărțită prin o prăpăstie adâncă de poenița unde stetea căsuța Stanciului.

O punte formată dintr'un trunchiu de arbore împreună marginea de dincóce a prăpastiei cu acea de dincolo.

Reveica ajunsese deja pe acésta punte când o vèdû George.

Acesta înțelese îndată unde alérgă și venindu-i un arțag nespun, o luă de grabă după dēnsa.

Până să ajungă George la punte, Reveica apucase dincolo pe o cărare sucită, și eră să-o piérá îndată din vedere. Deci trebuia să se grăbescă jupânul primar, decă nu voiá să-i fie ostenéla de géba.

Acum sosise și el pe punte.

Purcedea sdravén înainte, dar uitându-se tot în urma Reveichei, nu luá în sémă unde pune piciorul, și tocmai când ajunse în mijlocul punții — făcû un pas greșit — piciorul i alunecă jos — trupul după picior, și într'o clipă — George sburase jos în prăpastie, căzând pe o piétră.

Părgarii, care vèduseră din depărtare acésta nenorocire, alergară sbierând în ajutorul primarului.

„Stanciu cu Petru, ca să dea mâna de ajutor.”

— L'au ajuns pécatele, séracul de el, — dîse Stanciu, vèdēnd trupul cel sdrobit al primarului.

— Vai de el, — dîse Reveica, — n'a murit încă, dar nici nu mai póte trăi, vai cum trebuie să se chinéscă.

— Me duc să aduc făclia, ca să nu mórá, fără nici un ajutor, — dîse Stanciu, — destul că-și va da sufletul nespovedit și necuminecat.

Cu aceste cuvinte alergă moșul de aprinse făclia și o aduse afară, împreună cu sfânta cruce.

Intru aceea părgarii isbutiseră a scóte pe George din prăpastie, și-l aședaseră dinaintea ușii pe érbă verde.

El își sdrobise capul cum căduse cu el pe un colț de piétră, dar nu-și perduse încă simțirile cu totul.

Stanciu se aplecă cătră el și-i puse făclia aprinsă în mâni, ér crucea i-o dete ca s'o sárute.

Sdrobitul se indiuoșă așa de tare de acest fapt creștinesc, încât începû să plângă.

Lacrimile i curgeau siróie pe fața sa cea sbârcită în jos, și se perdeau în mustățile cele stuóse.

Acum vèdû și pe Petru, care se apropiase cu milă de el.

— Tu, fértate, te-ai răfuit cu mine, — dîse George când îl vèdû, — tu ai repeđit toporul spre mine, dar nevéstă-ta și tată-teu au — încă — o socotéla cu mine. Le sînt dator — neveste-ți, pentru că ți-a smucit brațul, de nu m'ai putut nimeri; moșului Stanciu, fiind că mi-a ertat neomenia mea, și în césul de mórte, mi-a alinat sufletul — cu unicele lucruri ce v'am mai lăsat în ura mea cea órbă cătră voi. Trebuie să me plătesc de acésta datorie, acum îndată, căci simț, că nu voi mai avé multă vreme de trăit.

„Ómenii buni, — urmă sdrobitul grăind cătră pâr-

gari, — apropiați-ve mai bine de mine, căci imi perd glasul și nu mai pot să vorbesc tare, ér cele ce am să spun acum, trebuie să le auđiți, ca să fiți martori dinaintea judecătorilor.

„Luati a minte, căci cele ce spun acum, le spun de bună voie, sciind că peste puțin me voi află dinaintea scaunului de judecată a cerescului nostru párinte.

„Éste dar o spovedanie ce ve fac acum și tot odată ceea ce voi lăsa acum le las cu limbă de mórte.

„Imi făgăduiți ómeni buni, că veți stărui ca tóte să se indeplinéscă întocmai după cum voi spune eu acum ?

— Iți făgăduim, jupáne primare, — dîseră cei doi párgari, care apropiându-se de acest om, ce trăgea să mórá, își scoseresă pélériile din cap și stetea smeriți, așteptând să audă ce le va dîce primarul lor.

— Minciună și mișelie, auđitu-ați ómeni buni, minciună și mișelie — a fost tótă píra împotriva lui Stanciu — el nu este dator nici măcar cu un creștar pentru dajdie — cu asta mână mea blăstémată am scris eu mărșăvesce în cărțile de dajdie acea datorie minciunosă, pentru care am luat astăđi sculele.

Părgarii la acésta mărturisire neașteptată își făcură cruce de uimiți ce erau și remaseră cu gurile căscate.

— Așa este, ómeni buni, deci să întăriți acésta mărturisire dinaintea judecătorului și să spuneți, că aceea datorie minciunosă să se plătescă din averea mea, decă dajdarii n'ar voi cumva să o lase nici de cum. Ați auđit ?

— Am auđit.

— Cu asta m'am plătit, cât mi-a mai fost c... tîntă cătră nea Stanciu. Cât pentru Reveica — i... casa — și holdele — și fénăția — ce am luat o... nióră dela mumă-sa — pentru datorie ei la dascal... ați a...

Primarul nu mai putû vorbi... horeái una... trupul seu tresári odată cumplit... și se întinse apoi tēpán.

George, primarul satului, murise cu făclia aprinsă în mână.

Theochar Alexi.

## A r d é l.

— Studiu limbistic celtic. —

### II.



„Mi s'ar poté pune și întrebarea, că cine a fost Celtii? și ce avem noi Români de ađi, comun cu Celtii ?

Respunsul acest e pregătit, dar cu mult mai pe larg, decăt să se póta comunicá aci. Inșé pentru o inițiere a cetiviului în astfel de material, voiú permite o orientare fórté scurtă.

Se cautăm spre marea caspică. La partea apusénă se încep munții Asiei, aci e Ararat. Ei se continuă în giurul mării caspice, și la améđi e muntele Elbrus, de aci în forma unui S tipărit trec spre nord și apoi încárnesc spre răsărit. În cale e Paropamisus, de-asupra lui, Belor, séra la capul răsăritén, e Himalaia, și aceștia împart Asia în nordică și sudică. În nordul Mării negre și caspice, spre Asia în formă de semiluna a fost poporul scitic; în jumétatea din urma la șesul dela Oxus și Jaxartes erau popórele turanice; érá în jumétatea primă a semilunei cătră Dacia, mai



târziu, erau Sarmatii. Partea nordică ne interesează mai puțin.

În munții la gradul nalțimii 80, (dela nordul Persiei de aci) s'a început țera Aria (*ar* munte, *dél* nalt, *ia* țeră) adeca Muntenia, țeră muntosă. Aci au locuit Arii cari se dic protoporinții rasei albe séu indo-celtice, și limba arica formeză o limba separată, fața de alte limbi din lume. În partea sudică a munților acestora se pune și nascerea genului omenesc, și paradisul. Aci s'au înmulțit popórele așa anumite arice, și de aci s'au lățit la răsărit spre India, érá la apus spre Persia, Asia mica și Europa, mii de ani înainte de Cristos. De aci au trecut și peste Caucas, și mai departe în Europa, și în améndoué părțile pornind, s'au oprit la marea atlantică.

Aci în țera Arilor, și respective înlăințul terenu-lui limbei arice, s'a format un popor cu numele Gael séu Gel și a nisuit în țerile spre Asia mică. Gael séu gel însemnă bél, blond, galbén, de unde la Nemți gelb, la noi galbén, și numele poporului érá Gael, Gel, pentru că avea ochi vénéți pěr galbinos, adeca érá bél, spre deosebire de vecinii Negri din Arabia și și unii din India vecină. Cătră Gael, Gel s'au adaus: *dae séu tae*, ce în limba celtică însemnă ómeni, deci astfel Galdae, Geltae, formațiunea primă. Grecii pe *g* l'au strămutat în *k*, érá Romanii în *c*, și atunci s'a format: Keltoi, și Celtae, adeca numele Celților la popórele Europei.

Celții încă înainte de domnia lui Nimrod, Nin și Semiramis (2200—2083 ant. Cr.) apar în istoriá. Ei încep primile emigrațiuni din Asia, prin Asia mica și deosebi pe la portul Sidon în marea mediterana, și emigréză pe luntri așa în stânga în nordul Africeii, precum în dreapta în Grecia, Italia, Spania, érá cu alte ocațiuni din Caucas pe lângă Dunăre până la Rhin și marea atlantică, și fiind numeroși se imprăstia în Europa dela amérid și apus; cuprînd și mai tot mușocul în direcțiune spre hotarele Belgiului.

În Spania apar la an. 1491 ant. Cr. sub numele: Galegii, și Gelagii și fundeză aci Galegia, care de mulți se crede a fi identică cu Galaecia din Spania. Înmulțindu-se aci, trec peste munții Pyrenei, și sub numele de Galli, fundeză imperiul Galliei, pentru acésta, Galli se dic identici cu Celții; și anume limba gallică a fost limba celtică, seu cel puțin dialectul de frunte al Celților. În Spania se află aci Basquii, în Francia se află aci Bretonii (în Bretagne), cari nu putură fi amalgamisați de Romani, Spanioli și Francezi, și cari și aci susțin dialectul celtic în limba lor basquică și bretonică.

Dar Celții au trecut și în Anglia (Britania mare), în Scoția și în Irlandia, și limba celtică trăiesce și aci în dialectele popórelor de aci.\*

În Italia de jos, venirá popóre grecesci. Dar Grecii încă înainte de resboiul Troiei (1183 ant. Cr.) erau amestecați cu Celții deosebi în Asia mică. Prin colonizarea Grecilor în Italia de jos, acésta s's numit odată, Graecia Maior. Gallii din Gallia trecură munții Apenini și se scoboriră în Italia de sus, și încet încet străbătura până în Lațiu pe la 800 de ani înainte de facerea Romei, și astfel Gallii erau popor vechiu în Lațiu și în Italia, și au amalgamizat mai multe popóre mici până la facerea Romei, la an. 753 ant. Cr. Pentru acésta aflăm Italia de sus numită: Gallia cisalpină, și numai după ce Iuliu Cesar a cucerit Gallia, s'a numit acésta Gallia transalpină.

\* *Bullet. Memoires sur la langue celtique Besançon 1754.* Dicționarul în 3 tomuri află de frunte dialectul irlandez, apoi scoțic și cornvales. — F. K. Meyer: *Die noch lebenden keltischen Völkerschaften Berlin 1863* imparte a) în gallica séu scoțica celtică, și b) în gallica séu breitto-celtică, respective dialectul: Velsch séu wällisch (g s'a strămutat în w) și încă 4 sub dialecte.

Din limba gallilor, ce se atinge de material, adeca de cuvinte, cam din trei părți, și din limba Grecilor — care érá mai multă, ce se atinge de forme, s'a format limba latină, măiestrită și diferită de acea a poporului și respective a Italiei; a treia parte de material l'a dat deosebi limba etruscica și umbrica. Ce nu s'a primit în limba latină, s'a susținut la popor, și din cele nepri-mite, avem și noi până aci. o parte de material adeca de cuvinte, ba, și de gramatica gallică.

Nu mulțimea, ci istețimea și vitejia poporului ce s'a format sub nume de Roman, a ajuns de supra, cât după numer, și Italia putea să se numescă Gallia. Gallii din Gallia s'au înmulțit forțe tare, dar și având Galli frați în Italia, mai întéiu sub Tarquiniu bétrănul (613 ant. Cr.) mai târziu sub Beloves, și la 389 ant. Cr. Brennus (rege gallic) bate pe Romani la Allia.

În secolul al IV-le ant. Cr. tot deodată cu Beloves, a plecat din Gallia și Sigoves, a trecut prin pădurea hercynia în Germania de jos, și a cuprins Polonia, și spre mędădi tóte țerile până și Thracia. Alte turme de Galli s'au aréat în părțile aceste sub Belgii și alt Brennus (275 ant. Cr.) și au domnit mai mult timp ai Thracia și pregiur, érá remașită din ei a trecut sub nume de Galate în Asia mică, și aci a fundat țera Galatea, care la an. 189 ant. Cr. fu cucerită de Cneiu Manliu.

E lucru natural, cumcă și în Asia au mai remas Celți, ba împérați romani purtând resboie în Asia în contra Persilor, Armenilor și altor popóre, întelnesc aci popóre celtice, cari aungi se bat în contra Romanilor, acugi apar ca și soldați în óstea romană. Astădi nu se mai află ca și popor și amalgamisați cu alte popóre, în acăror limbă, se vede cel puțin, cum și în Persilor, și Armenilor, Arabilor. Unelr și în Persia și în cauza de întelnim cuvinte comune de origine celtică, ba prin aceștia, de origine romanece — limba acestora.

Dar popóre celtice și amestecate cu celții, încă înainte de resboiul Troiei au trecut din Asia mica în Thracia, precum sânt d. e. Mysii și Teucrui, énsuși Dacii etc. și apoi impinse de altele, au ajuns până la Dunăre și Carpați.

Aceste sânt cauzele, că în numirile munților, apelor și altor localități de pe teritoriile locuite de Romani, și respective din Dacia, aflăm numiri ce se află în Asia în mai multe locuri, și ce se află prin Italia, Gallia și Irlandia. Unele se ved a fi numai din Asia, altele sânt asemeni celor celtice dela apus. Aceste impregiurări aréat, cumcă doue riuri de poporațiune celtică au curs spre Dacia, unul dela răsărit, și altul dela apus. Coloniele romane încă vor fi contribuit cu limba poporală la numirea unor localități, după numele acéloră, de pe unde venirá.

Dr. At. Marienescu.

## C u g e t ă r i.

În amor, bărbatul nu vede de cât stătua; și înital nu e făcut de cât pentru amant. (*Orébillon fils*.)

E totdeuna o pierdere pentru cineia a face amantul seu din amicul seu, dară e un mare câștig a face amicul seu din amantul seu. (*Le-mé de Providence*.)

Décă am vedé pe cine iubim și numai după cum este, nu ar mai fi amor pe pământ. Când încetăm a iubii, persóna pe care o iubiam remâne aceeași ca și mai înainte, însă nu o mai vedem tot astfel.

Velul prestigiului cade, și amorul pieră. (*Jean Jacques Rousseau*.)

Unde locuesce amorul, acolo e paradisul. (*Jean Paul Richter*.)



## Esposițiunea cooperatorilor rom. in Iași.

Faptul cel mai important petrecut de vre-o lună in orașul nostru, este deschiderea esposițiunii de produse manufacturale și agricole, organizată de Societatea cooperatorilor din țară. Acăsta deschidere, după câteva amănări, s'au efectuat in ziua de 8/20 sept. cu o pompă relativ destul de imponentă. S'au făcut o procesiune dela statua lui Stefan cel mare, traversând câteva strade principale ale orașului și ajungând in strada Rusescă, unde este așezată pörta de intrare a esposițiunii; la acăsta procesiune au luat parte pe lângă un numeros public, și o parte insemnată de autorități, cler, militari, precum și persoane de distincțiune. S'au ținut mai multe discursuri, intre cari de remarcă au fost cel al dlui D. Gusti, bătrânul poet ieșan, și fost ministru de culte și cel al dlui Leon Negruzzi, primarul Iașului.

Arangiamntul interior al esposițiunii produce o frumoasă intipărire vederii. Sala principală, ce e in forma unui drept unghiu lungăreț, este incungiuată de două rânduri de loje, in cari se etaleză obiectele espuse; pe teren, sânt așezate încă trei mari rânduri de mese, séu pedestaluri, cu alte deosebite obiecte; balconele lojilor sânt garnite cu covóre; bagdadia încă e garnită cu mai multe freze de lăicere, cergi, scörte și alte stofe naționale. Inainte de a intră in sala principală, e o sală mică, unde sânt de asemenea espuse obiecte de dimensiuni mici, cu deosebire: deseneri, litografii, colecțiuni arheologice, picturi, cărți, etc. In curtea esposițiunii din față sânt arangiate patru pavilione, din cari trei conțin articole de consumațiune și beutură, ér in unul e atelierul de *psilografie* a dlui N. Vlădică; in curtea din dosul salei, sânt câteva mașini conținând mașini de dimensiune mare, sciubee perfecționate, trăsuri, etc. și un pré frumos boschet de flori rare, arangiat cu mult gust de grădinarul din Iași Anton Grabovescu.

Inre cele mai principale obiecte espuse, și cari ar fi greu de enumerat in spațiul restrins al unei corespondențe, citez la locul de onóre: *statua Independenței*, lucrată in marmoră, de o mărime de două inălțimi de om, de cătră junele sculptor român Tronescu, care-și termină actualmente studiile sale artistice in Roma. Acăsta statuă este de o artă și imponentă nebanuită. Ea represintă o femeie, imbracată in zale, și invălită intr'o mantie română, fiind in mâna-i dreaptă intinsă o cunună de lauri; sub picioarele sale stau sfărmate lanțuri și o spadă; aspectul solemn și mărinimos al acestei marmure face să-ți pătrundă flori prin corp, și aici un român, și nu va fi trecut impassibil séu când gândind pe lângă acest op. de artă, gândindu-se că și el contribuie la această specie a unui fiu al țării.

Dna Ida Stănoiu a spus un tablou in innălțime apröpe de un metru de *pictură cu acul*, represntând un lac, cu câteva mănunchiuri de papură, și mai multe rețe selbatece sburătându-se printre valuri și frunzele papurei. Observând cu atențiune acest tablou, admirarea te cuprinde și e cu drept procusă, atât de neașteptată măestrie cu care sânt operate milioanele de impulsături ale „acului-penel“, cum tot-odată și de strălucirea feerică a colorilor mătasei cu care tabloul e lucrat, și mai ales perfecțiunea execuțiunii a subiectului ce se represintă.

Dacă-și dice că femeile române au ajuns să se egaleze in puterea „acului“ cu cei intei purtători de penel ce-i avem, n'aș greși mai de fel. De aceea trebuie să mărturisesc, că a treia lucrare artistică ce se pöte admiră in esposiția din Iași, e de sigur tabloul cusut pe camva (cannevas), de dna Natalia Dimitriu născută Bogdan, și reprezentând intrarea in oraș a unui cavaler din vécul de mijloc, incungiuat de mai mulți nobili, și avënd toți un impunător spectacol de „ensemble“, lucru ce rar se găsește in tablourile maestrilor streini chiari. Apoi fie-care figură, fie-care necesar, e lucrat cu arta cea mai perfect posibilă, așa că de se depărtéză cineva cu un singur pas înderët de tablou, nu-i mai vine a crede de cât că se află intr'adevér in fața unui tablou in oleiu. Tot la lucrul camvalei, trebuie să citez niște bucăți lungi brodate admirabil, de dna Porfira Pilat născută Baltă, din cari una avënd un câmp galbën auriu, și e presurată in linie perpendiculară de niște drăguți de ingerași ce par vii și riđători.

Din picturile cu oleiu și creion, nu găseșc lucruri extraordinare de citat, fiind tot odată și puține. Trei tablouri insé, de tipuri caracteristice, lucrate de un tiner ce n'are mai mult de 20 ani, dl Jichide, merită o deosebită atențiune, și promit a ne arată intr'un viitor apropiat in autorul lor pe un artist in genul caricaturist așa cum, pot dice, nu avem decât pré puțini in țară.

Lucrurile de mână femeiesci și țesăturile espuse sânt érași mai töte de o frumsetă surprindétöre. In primul rang se pot clasă covórele și scórțele espuse de Societatea „Furnica“, de școla centrală ge fete din Iași, și un admirabil covor turcesc, lucrat de dna L. Verdean, din Tergul-Frumos. Costumele naționale și de moda actuală, lucrate atât de școla profesională de fete a școlului, cât și de cea a lieuniunii femeilor române merită o frumoasă atențiune. Școla centrală din localitate a mai spus diferite țesături, broderii, flori, și mai ales o serie de blasóne reprezentând marcele diferitelor districte din România și Bucovina, lucrate töte pe pânză, cu acul. Apoi mai multe haine naționale bărbătesci, cogiocării, ciobote, pëlării și altele, arët indestul că Românul: *pöte, când vré!*

Cultura gândacilor de mëtasă e reprezentată prin multe mostre de torturi și gogoși. Cele mai insemnate insé sânt torturile dnei Zamfira Viltinescu, și ale ficeii sale Sofia, cari, prin măestria lor au adus la perfecție acăsta ramură frumoasă de industrie națională.

Horticultura este reprezentată prin producțiunile a două grădini: intei, a dnei Lucia Cantacuzin Pașcanu, care intre altele a spus o plantă numită *Musa Enseti*, (care fructifică Bananul), avënd innălțimea apröpe a două staturi de om, ér frunzele de o mărime colosală; a doua, a dlui Anton Grabovescu, care e cel mai renumit gradinar din țára intrégă. El a spus florile cele mai rare și mai admirabile, ce cu mare ingrigire și sciință se pot cultivă in țára noastră; apoi, fiind și un distins pomicultor, a etalat peste 100 feluri de fructe de mere, vr'o 300 feluri de pere, mulțime de rarități de struguri de pómă, posedând gusturile, mirósele și calitățile cele mai superióre.

Multe lucrări mecanice sânt espuse de școla tehnică din Iași; acăsta școlă a ajuns astăzi la perfecțiunea de a puté fabrică ori-ce instrumente séu mașini agricole, intocmai ca și cele mai bune fabrici din străinătate. In sculptura lemnului încă se pöte remarcă o intinsă cunoscință in numita școlă; câteva mobile, și in special o toaletă sculptată, atrag atențiunea tuturor visitorilor. Școla de fringhierie „Vasile Lupu“ a spus profesorii ei cari auca sânt deosebiți de frumöși, diverse alte școli de meserii, ale statului, comunei séu



Anul XX.

particulare, toate au espus lucruri foarte meritose și care-ți fac o imensă plăcere de a le vedea.

Di Alesandru Negruzzi, un mare proprietar din orașul nostru, a espus o mulțime de vase de lut ars, cari sunt lucrate cu cea mai mare fineță și frumuseță; sunt atât de gingașe și nostime, încât ți-i frică par că să le atingi, ca nu cumva să se prefacă în praf. Parte din aceste vase sunt pre frumoșii jmalțuite, în diverse culori și desaturi. Tot acest dn a mai espus niște parchete pre bine lucrate, cum și alte produse industriale fabricate la moșia sa Botești.

Am uitat să anunț la rëndul lucrului femeiesc, frumoșele dantelării lucrate de dna Aglaia Negruzzi, soția dlui Ales. Negruzzi. Arta acesta nu scim decât pôte fi mai perfectă în alte mâni, de cât este în acele ale dnei Negruzzi. De remarcât, ca curiositate, sunt niște fluturi, ce par gata aș lua sborul, și a căror lucră intrunescă totă fineță și abilitatea posibilă. Dna acesta e cu atât mai demnă de laudă și mulțumire, cu cât a declarat că se obligă a învăța gratis 20 de fete sërmane, dându-le tot odată și materialul trebuitor până la perfecționarea lor.

Mai sunt apoi espuse multe și diferite producțiuni proprii din România: cofetarie, brânzărie, soponuri, săruri, petrolu, preparate farmaceutice, licoruri și vinuri, lucrări de stolerie, sapătorie în pãtră, tipografie și alte multe.

La eșirea din esposițiune vizitatorul trebuie să se oprască în pavilionul dlui Nicolae Vlădică. Acest dn este un artist special și unic în arta sa: psilografia, adeca scrierea cea mai mărunță posibilă. Mulțime de tablouri, fotografii și obiecte mici, ca bumbi, inele, etc. ornază pãreșii pavilionului, și la prima ochire nu presintă nimic extraordinar; dar luând o sticlă măritore, vedem imediat ca toate acele figuri, obiecte seu portrete, conțin sute și mii de cuvinte scrise cu o micșorime incalculabilă. Astfel pe un portret al lui Traian, a cărui mărime e ca de doue cărți postale, se află scrise 1.121,000 litere! Portretul regelui Carol, de aceeași mărime, conține totă istoria rebelului din urmă, vr'o 640,000 litere. Vrednice de vedut sunt câteva mici fire de grâu, linte, fasole, rapiță, pe care sunt scrise cu o fineță miraculoasă mii de litere. Pe o jumătate bobă de fasolă, e desemnată harta României, cu specificarea tuturor județelor sale. *Hora Unirii* de Alecsandri e scrisă pe o hârtie în mărimea unei mărci postale. Di Vlădică actualminte se ocupă cu descrierea întregii istorii a României pe un tablou reprezentând România Liberă, și având o dimensiune de patru cărți postale.

Se mai așteptă însă încă multe lucruri promise esposițiunii de diferite persoane din țară, și mai cu seamă producțiunile orfelinelor din Asilul Elena Dòmna; despre aceste din urmă se dice că sunt adevărate capd'opere în comparație cu vârsta și puterile micșorătoare.

Iasiensis.

### Serisori din Bucovina.

(Serata Societății „Junimea“, o cununie interesantă, „Aurora Română“.)

În 28 sept. a. c. a arangiat societatea academică română „Junimea“ din Cernăuți, ca și în anii trecuți, o serată în Suceva, în mare parte în folosul societății „Școala română“ din Suceva.

Cu doue săptămâni înainte răspândise invitările trimise plăcuta veste despre acesta nobilă întreprindere prin toate unghiurile Bucovinei și fie-care suflare româ-

nescă înțelese că succesul depinde numai dela concursul cel-va da ca un obol în tesaurul național. Plăia, ce începuse a curge cu vre-o câteva zile înainte, vremea cu totul nefavorabilă, sêmână a cercă interesul și zelul contingentului român față cu o astfel de întreprindere și lauda lui a reeșit învingător. Toate părțile locuite de Români, capitala țării și până în creerii munților au avut demnii lor reprezentanți în preoțimea, în frumoșele Siretiului, Rădăuților, Dornii, Botoșanului, mai cu sêmă însă în cele din Suceva și împrejurime, cari au dat florile cele mai frumoșe pentru frumoșă cunună, ce a făcut să strălucescă într'o lumină fantastică guirlanda dansatorilor din acea sëră.

Toți erau animați și o emoțiune plăcută se arêta pe fețele celor preșenți la primele acorde din frumoșă horă a cavalerului de Buchenthal, dedicată societății „Junimea“, scosă cu o desteritate și dibacăt rară din „vechia scripcă“ a moșului Grigori, carele este ultima remășiță a vechilor noștri „scripcari“ iscusiți și un tesaur neprețuit și nesecat de cântece naționale bêtrănesci, de doine și hore drăgălașe, scose din inimă și îndreptate la inimii simțitoare, în scurt moșul nostru Grigori este ultimul „Barbu lăutar“, cu a cărui trecere din viață vom perde o vie legătură între noi și antecesorii noștri și cu a cărui tăcere vor amuți de odată pentru totdeuna ultimele resunete din inimile părinților noștri, cari la ori și ce ocaziune au emoționat și înflăcărât inimile primitive a celor cu adevărată simțire românescă. Culmea efectului a produs jocul național executat cu multă precisiune și animare de 60 de pă-rechi.

Pintre nouii călători, ce păreau aș fi implinit misiunea lor, se furiașau dorile dimineții, când începuseră a se imprășiți cei preșenți plini de mulțumire, de a fi petrecut o nôpte plăcută în o societate adevărat românescă.

Mai multe dame au fost în costum național, așa dòmna Marian, soția academicului Simeon Fl. Marian, dòmna Voronca, dòmna Chelariu din Rădăuți și dna Sirbu din Cășivana. Între domnișore aflăm pe dșorele Iliuți din Capucodrulei și Candreni, dșora Onciul din Vicov, Tarangul din Voloveț, Levescu din Sinuți, Abager din Teodoresci, Iacobovic din Mitoc, Berariu din Stroesci și Turcan din Cernăuți. Și Prusia printr'o coincidență ciudată a fost reprezentată prin doue domnișore. Societatea academică română din Viena „România Jună“ a fost reprezentată prin doi membri de ai sei, dintre cari unul în costum național.

Dintre aceste avu loc cununia dșorei Anastasia Lebedev, româncă din Besarabia, cu consilierul guvern. din Cernăuți, contele Kilsmanegg, fiul fostului ministru hanoveran Kilsmanegg.

Apărură și numerile 5—8 a revistei nôstre lunare „Aurora Română“, cea i redigiată de cătră laboriosul nostru literat Ion Bumbac. În ea aflăm urmare pertractării istoriei limbei române până la Dragoș Vodă, un studiu foarte interesant și scris cu multă erudiție, Poesii în prosă, traduceri din Ivan Turgeniew, Morfinomania de E. H., poesii de Samson Bodnarescu, critice asupra opurilor apărute: Poesii de Bodnarescu, Elementar românesc de Nicolau Ieremievici, Legile istorice cari explică limba română de Vasile Ionescu, Grigoriu Urechiță de Ion Sbiera, Tesaurul dela Petrosă seu Cioșca cu puie de aur de Dionisiu O. Olinescu și Herman și Dorotea, traducere de Const. Morar, și apoi desbaterile Academiei române asupra lui „u“ final mut.

Dionisiu O. Olinescu.

## Societatea pentru fond de teatru român.

## Rațiociniul cassarului

Societății pentru fond de teatru român dela 26 iuliu 1883 până la 26 august 1884 respective dela adunarea generală din Lipova până la adunarea generală din Arad.

## P e r c e p t e .

	bani	gata	papire
	fl.	cr.	fl.
Cu incheierea socotelor din 26 iuliu 1883 pentru adunarea din Lipova s'au arătat starea cassei 1883. August 15. D. Ioan Tuducescu trimite venitul balului din Lipova cu trei asemnate poștale à 150, 150 și 139 fl. 40 cr. . . . .	57	36	31513 50
Aug. 18. Dl Iosif Vulcan trimite ca tacse și oferte dela adunarea din Lipova suma de . . .	439	40	
S'a cumpărat obligațiunea rurală unгурescă nr. 1695 cu cupónele dela 1 nov. 1883 à 50 fl.	486	35	
S'a cumpărat renta ung. de papir de 5% à 1000 fl. cu cupónele de 1 dec. 1883 sub nr. 86412 . . . . .			50 —
S'au scontrat in 1/10 1883 și s'au aflat percepțiunea in bani . . . . .			1000 —
și erogatiunea cu . . . . .			
bani gata . . . . .			24 fl. 26
In obligațiuni și alte hârtii de valoare s'au aflat percepțiunea cu . . . . .			32563 fl. 50
Budapesta, 1 oct. 1883. Hosszu m. p.			
Decemb. 17. Dl P. Barbu avocat in Regimul-Săsesc trimite suma de 56 fl. v. a. ca lășămentul lui Ioan Petru . . . . .			
ior cade pe fondul teatrului ca escontentare finală in loc de 100 fl. . . . .	56	—	
Ian. 28 1884. Dr. Aureliu Maniu trimite 18 fl., ca camete de 6% pe anul 1884 după 300 fl.	18	—	
Febr. 5. Ioan Darabant din Vettes trimite rata de 20 fl. . . .	20	—	
Cu scontrarea de astăzi s'au aflat percepțiunea in bani gata cu 1077 fl. 11 cr. in hârtii . . . . .			32563 fl. 50 cr.
Erogatiunea in bani gata . . . . .			989 fl. 63 cr.
Restul de față . . . . .			87 fl. 48 cr.
in hârtii . . . . .			100 fl. — cr.
Restul de față 32463 fl. 50 cr. Budapesta 3/3 1884. Hosszu m. p.			
Mar. 20. Pentru cupónele incassate . . . . .	293	19	
Apr. 4. S'au cumpărat obligațiunile de renta cu 5% nr. 7001 și 7002 à 100 fl. cu cupónele 1/VI 1884 . . . . .			200 —

## P e r c e p t e

	bani	gata	papire
	fl.	cr.	fl.
Maiu. 11. Sa episc. Ioan Mețian intră ca membru fundator cu obligațiunea de renta cu 5% nr. 88034 cu cupónele dela 1/X 1884 . . . . .			100 —
Iuniu 2. Dl Stefan Antonescu președintele scaunului orfanal in Lugos trimite à conto tacseii de membru fundator de 100 fl. suma de 25 fl. . . . .	25	—	
Dto suma de . . . . .	15	—	
Iuliu 1. Dl Ioan Motiu jude reg. in Deva trimite spre depurarea datoriei sale suma de 47 fl.	47	—	
Aug. 13. Dl Stefan Antonescu președintele scaunului orfanal din Lugos trimite à conto fundațiunii de 100 fl. . . . .	10	—	
Aug. 20. Pentru cupónele dela „Transilvania“ . . . . .	72	70	
Aug. 20. Pentru cupónele diferite enumerate in documentul aclus sub Percepte 18 . . . .	182	53	
Aug. 21. Pentru 78 bucăți de cupóne dela „Albina“ . . . .	779	92	
Libelul nr. 2899 despre banii depuși in cassa de păstrare la „Albina“ cu carele la finea lui iuniu 1883 au fost 13003 fl. și 29 cr., au crescut cu cametele capitalisate până la finea lui iuniu 1884 cu suma de . . . . .			691 60
Libelul nr. 3355 al „Albinei“ cu carele la finea lui iuniu 1883 au fost 804 fl. 30 cr., au crescut cu cametele capitalisate până la finea lui iuniu 1884 cu suma de . . . . .			38 44
Libelul nr. 1719 tot al „Albinei“ in carele cu finea lui iuniu 1883 au fost 29 fl. 25 cr., au crescut cu cametele capitalisate până la finea lui iuliu 1884 cu suma de . . . . .			4 94
Tacsa de membru dela George Szerb . . . . .	5	—	
Aug. 20. S'au cumpărat următoarele obligațiuni de stat : 1. Renta de papir nr. 86430 Lit. C. din anul 1882 1 aprile, in valóre nominală de 1000 fl. cu cupónele dela 1 decembrie 1883 . . . . .			1000 —
2. Renta de papir nr. 169611 Lit. A. din anul 1882 1 apr. in valóre nominală de 100 fl. cu cupónele dela 1 decembrie 1884 . . . . .			100 —
3. Renta de papir nr. 169610 Lit. A. din anul 1882 april 1 in valóre nominală de 100 fl. cu cupónele dela 1 decembrie 1884 . . . . .			100 —
Dela dl Alesandru Danciu tacsa de membru . . . . .	1	—	
Suma totală :	2508	55	34795 48



## Erogate.

	bani gata fl. cr.	papire fl. cr.
1883. Aug. 18. Dl Iosif Vulcan au primit ca recompensă spe- selor de călătorie pentru pre- sidiare . . . . .	31 35	
Pentru cumpărarea obligațiunii rurale sub 4 . . . . .	50 90	
Pentru cumpărarea rentei ung. sub 4 . . . . .	876 60	
Sept. 1. Erogațiunea in bani 958 fl. 85 cr.		
In urma postului perceptelor sub nr. 6 suma donată prin tes- tamentul lui Ioan Petru Maior are să se petrecă, in eroga- țiuni cu 100 fl. . . . .		100 —
Pentru trimiterea banilor sub postul 6 a perceptelor s'au plătit speșele cu . . . . .	— 78	
1884. Febr. 4. Pentru diplome anticipative tipograf. Grund .	30 —	
Cu scontrarea de astăzi s'au aflat erogațiunea in bani cu 989 fl. 63 cr. in hârtii cu 100 fl.		
Budapesta 3/3 1884.		
<i>Hosszu m. p.</i>		
Pentru diplome afară de cei 30 fl. sub F. încă 106 fl. . . . .	106 —	
Lui Kurtz pentru papire de si- gil 6 fl. . . . .	6 —	
Pentru cumpărarea obligațiuni- lor de renta sub postul per- ceptelor 10, s'au solvit . . . .	181 18	
Dlui secret. Marienescu pentru spedarea diplomelor 10 fl. . .	10 —	
Dlui secret. Marienescu cu pri- vire la punctul K. a eroga- torilor i s'au plătit 5 fl. 95 cr. .	5 95	
Spesele poștale, papir și altele ale cassariului sub decursul anului . . . . .	5 —	
26 aug. Pentru obligațiunile cum- părate nrul 86430 'a 1000 fl., nrul 169611 à 100 fl. și nrul 169610 à 100 fl. = 1200 fl. sub erogațiune post și doc. 21 s'au plătit . . . . .	1071 17	
Suma totală:	2375 03	100 —
Cu finea anului 1883—1884 s'au aflat percepțiunea:		
I. In bani gata cu . . . . .	2508 55	
Erogațiunea . . . . .	2375 03	
Au ramas in cassă bani gata	133 52	
II. In obligațiuni — percepți- unea cu . . . . .	34798 48	
Erogațiunea . . . . .	100 —	
In cassă se află obligațiuni .	34698 48	
bani gata . . . . .	133 52	
Starea fondului . . . . .	34832 00	

Budapesta 26 august 1884.

George Szerb  
cassar.

In absență președintelui

Vinc. Babeș  
membru al comitet.

## Vânătoare de antilope.

— Veți ilustrațiunea de pe pagina 477. —

Antilopa aparține soiului de căprioare, dar e mult mai mare și mai tare decât căprioara, cornele-i sunt mai lungi. Ea nu se pre află pe piscurile munților, ci mai mult pe șes și 'n păduri. Carnea-i are un gust plăcut, de aceea nu numai ȳmenii, ci și fierele carnivore țin vânători asupra ei.

Poporele selbatice, cari încă nu cunosc pușca, mai cu sēmă cu pisici-onca prind antilopele; aceste pisici sânt un soi de leopardi, se pot imblânzi ușor și atunci se pot întrebuița la vânătoare ca și câinii.

O astfel de vânătoare se represintă prin ilustrațiunea din nr. acesta.

I. H.

## Teatru și musică.

✓ **Operetă nouă.** Junele și talentatul nostru compositor, dl Tudor cav. de Flondor, a terminat musica operetei „Noptea de St. George“, al cărei libret de dl Theochar Alexi s'a publicat in fōia nōstră. Noua operetă, precum se vede din notița ce publicăm mai la vale in această rubrică, se va represintă pentru prima-ōră la Cernăuți de cătră societatea musicală română „Armonia“, in érna viitoare.

✓ **Teatrul Național din Bucuresci** va deschide stagiunea ađi sâmbetă. Piesa de deschidere, după cum anunciarăm deja, va fi „Fântâna Blandusiei“. Va urmă apoi imediat „Hamlet“, care se studiează cu multă serioșitate. Noul director de scenă, dl Manolescu, stăru-escce mult să aredice nivoul artistic al acelui teatru. De mai mulți ani încōci, această are să fie prima represintațiune de piesă shakespeariană. Dl Manolescu va jucă rolul lui „Hamlet“, dna Romanescu al „Ofeliei“. Vom vedé intru cât publicul cult va sprigină această tendință serioșă?!

✓ **Dl Millo la Bucuresci.** Cetim in „Românul“: Bêtrânul nostru artist dramatic, dl M. Millo, s'a intors in capitală din escursiunea artistică, ce a făcut véra a-cestă prin țeră. Sănătatea de care se bucură distinsul nostru artist ne face să sperăm că direcțiunea generală a teatrelor va profită de talentul seu.

✓ **Teatrul Național din Iași** se va deschide pe la inceputul lui novembre. Repetițiunile s'au inceput, punându-se in studiu piesele: „Fântâna Blandusiei“ de V. Alecsandri și „Fiesco“ de Schiller. Director de scenă va fi dl Bălănescu, pe care-l cunoșce și publicul de dincōci de Carpați. Dl V. Hasnaș, care in érna trecută a debutat pe scena Teatrului Național din Bucuresci, este angagiat pe stagiunea viitoare la teatrul din Iași; asemenea s'a angagiat dra Tudora Marinescu, cântăreță din Galați. Trupa se mai compune din dnii Luchian, Galino, Arcelean, Evolschi, Prutean, Dumitrescu, Ionescu, Constantinescu, Proca și din dnele: E. Lașcu, Maria Constantinescu, Natalia Nicolau, Casuca Ionescu, L. Riurean.

✓ **In teatrul „Dacia“** din Bucuresci s'a format o trupă sub direcțiunea de scenă a comicalui Anestin. Personalul se compune din dnii: I. Anestin, C. Costescu, St. Grigorescu, N. Iliescu, I. Tănăsescu, P. Ionescu, N. Răiciulescu, G. Tudoraș, C. Petrescu, N. Niculescu, A. Leonescu, N. Christescu, I. Fărcașan, V. Teodorescu, N. Petrescu, G. Georgescu; dnele: M. Petrescu, M. Anestin, P. Fărcașan și dșorele: F. Vermont, Luța Botez, Ath. Georgescu, V. Christescu, S. Mihăescu și M. Bobean. Repertoriul stagiunii se compune din dramele: Paricidul, Idiotul Munților, Taverna Dracului, Viéta vagabondă, Őrba cerșetōre, Pirații din America, Doctorul copilor, Matilda, Criminala arsă de vie, Amo-



rul blăstemat, Deborah, Fetele de marmoră, etc.; din comedie și vaudevillile: Trotman călătorul, Dracu rîde de toți, Călătoriiile lui Hagi-Nedelcu, Supliciuul unui bărbat, Amorul de spirit, de bani și dobitoceșc, Nenorocirile un mator, etc. cum și din piesele nou: „Noi ori voi?” farsă de I. C. Nicolau, „Talmes-Balmes”, revistă umoristică, etc.

**Dșora Agata Bărsescu** a debutat ărăș cu mare succes. Diarele din Viena ne vorbesc pe larg despre succesul artistei române in piesa lui Guido Conrad (Mosing) „Fräulein von Laury”, piesă care n'a fost jucată la Burgtheater de mai bine de doi-spre-dece ani. Această dramă s'a jucat de vr'o opt ori numai in anii 1871 și 1872 și apoi, din cause necunoscute, a dispărut de pe afiș; pe atunci rolul pe care il joca astăzi dșora Bărsescu, eră jucată de dna Wolter.

**Societatea „Armonia”** din Cernăuți, secțiunea teatrală, va incepe represintările sale joi la 4/16 oct. Dintre piesele repertoriului se vor represintă novitățile: a) Comedii: Agachi Flutur in 3 acte, Doi morți vii in 2 acte, Casa vechie in 1 act, Bacalul Tulungea in 2 acte, Doi sfioși in 1 act, Fortuna in 1 act, Pamfilie Mestecăilă in 3 acte, Cărda simțitorie in 1 act, Fluierul fermecat in 3 acte, Ginerile lui Hage Petcu in 2 acte, Hariă regeșul in 2 acte; b) Operete: Nöpte s. Georgi in 3 acte, Hatmanul Baltag in 3 acte, Cimpoiul dracului in 2 acte, Craiu nou in 1 act, Oltença in 2 acte. Președintele Societății e dl Leo cav. de Goian, secretarul dl Eugeniu Meseder.

**Concert.** Dșora Ana C. Pop din Gherla a cântat cu mult succes intr'un concert unguresc din Deș.

### C e e n o u ?

**Sciri personale.** Dl George Bariliu, decanul pressei române, a petrecut zilele aceste in Oradea-mare, trimis de cătră Academia Română ca să studieze biblioteca diecesană de aici. Veteranul nostru academic a fost ôspele Pr. SSale părintelui episcop Mihai Pavel. — Dlu T. Maiorescu i se va redă la facultatea de litere din București catedra de logică, pe care o ocupă la facultatea din Iași. — Dl B. P. Hășdeu a fost proclamat membru onorar al Academiei bulgare, care s'a infiintat de curënd supt patronagiul principelui Alesandru. — *Regele și regina României* au plecat luni la Sigmaringen, ca să ia parte la nunta de aur a părinților regelui, care se serbă la 9 octombrie st. n. in castelul Kranchewies. Majestățile Lor se vor întorče in țară numai pe la sfârșitul lui octombrie. ~~\_\_\_\_\_~~ rile dela Düsseldorf se va jucă și o comedie de regina României; piesa va fi interpretată de artiștii teatrului imperial din Berlin. — Dl P. Sircu, român din Basarabia, care nu de mult ș-a terminat studiile la Petersburg, a fost numit privat-docent la catedra de limba și literatura română, infiintată de curënd la universitatea din Petersburg. — Dl Petru Suciu, referent școlar la consistoriul gr. or. oradan, a fost decorat de cătră Maj. Sa cu ordinul crucea de aur cu corônă pentru merite dobândite ca preot iubilar de 25 ani in spitalul militaresc din Oradea-mare.

**Societatea pentru fond de teatru român.**

După incheierea numerului trecut primirăm 107 fl. 40 cr. și 5 fl. cu totul 112 fl. 40 cr. care sumă s'a mai incassat la Arad in folosul Societății pentru fond de teatru român. Astfel dară rezultatul material al adunării din Arad este 1527 fl. 18 cr. In nr. viitor vom publică lista și socotelile, după ce in nrl de acuma am

pus sub ochii cetitorilor raportul cassarului Societății, presintat la aceșta adunare.

**Hymen.** Dl George Dima, profesor de musică in Sibiiu, dumineca trecută ș-a serbat cununia cu dșora Maria Bologa, fiica dlui Iacob Bologa, consiliar in pensiune. — Dl Alesandru Rosciu, cleric abs. al archidiecei Blaș, la 12 l. c. se va cununa cu dșora Eugenia Luca in Pețelca. — Dl Simeon Tapalaga din St. Mihaiu, comitatul Torontal, s'a logodit cu dșora Elena Pasulea, fiica dlui Stefan Pasulea jude comunal in Mărgita-mare.

**Sciri bisericesci.** *Congresul din Sibiiu* al bisericei gr. or. române, care — conform statutului organic — avea să se 'ntrunescă anul acesta la 1/13 octombrie și pentru care se și făcură alegerile, nu se va putē intruni, căci un emis ministerial impededă aceșta. Se speră insē, că congresul se va intruni mai târziu, in luna lui novembre. — *Sinod estraordinar* s'a ținut in joia trecută la Arad, care s'a convocat spre a aprobă cumpărarea unei moșii pentru diecesă in apropiarea Aradului.

**Reuniunea femeilor române din Abrud** pentru infiintarea unei școle de fete române in Abrud a ținut a 2-a adunare generală in 8/20 sept. a. c., cu care ocaziune s'au mai in scris de membre ordinare dnele: v. d. protopopēsă Carolina Gall și Iulia Iurchescu, dșorele: Laura Ranta, Nina Șuluț și Elena Lobonț și dnii V. R. Buticescu și Romul Furduiu. In aceeași adunare, revidându-se rațiociniile, s'a constatat, că in decursul anului espirat, adeca dela 8/20 sept. 1883 până in 8/20 sept. 1884 au incurs la cassa reuniunii 1232 fl. 27 cr. v. a., și astfel fondul reuniunii până in prezent a crescut la suma de 4302 fl. 35 cr. Progresul acest frumos este a se mulțami mai ales: institutului de credit și economii „Albina” din Sibiiu, care in adunarea sa generală a votat din cuota de binefaceri 100 fl. v. a., apoi onorabilelor Societăți minerare: „Concordia”, „Armonia” și „Șuluț”, cari încă au dat la fondul reuniunii venitul după câte un băeș. Drept aceea subscrisul comitet profită de ocaziune de a-ș esprima de nou in numele reuniunii tuturor, dōmnelor și domnilor, cari au contribuit pentru reuniune, cea mai căldurosă și sinceră mulțamită și recunoscintă pentru generosul sprigin. Abrud in 6 oct. 1884. *Anna Gall* președintă. *Alesandru Ciura* secretar.

### Călindarul săptămânei.

Diua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sērbătorile.	Sōrele resare	Sōrele apune
Dumineca 18	după	Rusale.	Evang. 2 dela Luca v. 1, a inv. 7.		
Duminecă	30	12	Sf. Grigore episc.	6 15	5 18
Luni	1	13	Apost. Anania	6 16	5 16
Mărți	2	14	Mart. Ciprian	6 18	5 15
Mercuri	3	15	M. Dionisie Areop.	6 19	5 13
Joi	4	16	Păr. Ierotei	6 20	5 11
Vineri	5	17	Mart. Haritina	6 21	5 9
Sămbetă	6	18	Apost. Toma	6 23	5 7

**Treiluniul oct.—dec.** va incepe cu numerul 41. Aceia, a căror abonamente espiră cu nr. 40, sūnt rugați a le innoi de timpuriu; ăr in cazul decă nu mai vor să fie abonați, binevoiescă a ne inșciință — sēu a ne innapoiă numărul 41.

Proprietar, redactor reșpunđător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tirariul lui Eugeniu Hollósy in Oradea-mare. Strada principală.